

tockanai.hr

Slatko-alkoholna priča nakon koje ništa isto više bilo nije - Točka Na I

Darko Buković

4–5 minuta

Znate li? Znate li da je Hrvatska imala prvu modernu pecaru, gdje se odmah počeo proizvoditi poznati **Stock brandy**? Za činjenicu da je u Hrvatskoj napravljena prva čokolada na svijetu s rižom, **Mikado**, ste vjerujem čuli. No, znate li koja je poveznica sa Stock tvornicom? Vjerovali ili ne, **to je 2u1 priča o brendovima**.

U novom nastavku Brend vremeplova vraćamo se u daleku 1921., u dane listopada. Točnije, **20. listopada 2021. u Požegi** je službeno otvorena prva pecara, **prvi moderni industrijski pogon za proizvodnju žestokih pića, Stock Cognac Medicinal**. Tu su se proizvodile voćne rakije, vinjak i domaći brandy. I oglašavani su uz poruku “zajamčeni pravi vinski destilat”.

Iza svega je stajao talijanski industrijalac **Lionello Stock**, inače podrijetlom iz Splita. On je u suradnji s partnerom **Carlom Camisom** preko tvrtke **Destileria a vapore Camis&Stock** (koju su njih dvojica pokrenuli 1884. godine), od poglavarstva Požege otkupio prostor uz lijevu obalu rijeke Orljave.

Početak slatke priče

E, sad dolazimo do poveznice s čokoladom. Već nekoliko godina od početka rada pecare, točnije 1924., Stock tvornica kreće i u proizvodnju čokolade. Tržište 1925. dobiva i prve **Stock čokolade – de menage, mliječna i vanilija**. Vrlo brzo tamo je osam pogona, 250 zaposlenih, izvoz, 35 trgovačkih putnika...

Proizvodnja se proširuje na **praline, vafle i kakaov prah**. Jedna od zanimljivosti tog vremena je i da u Požegu, na preradu i proizvodnju, dolazi čak 40 posto od ukupne količine kakao zrna uvezene u Kraljevinu Jugoslaviju. Gotovo 30 posto od ukupnog broja zaposlenih osoba u Požegi bio je upravo u proizvodnji žestica i čokoladnog segmenta, u **tvornici Stock**.

Tvornica je ostvarila uspon u razdoblju od 1926. do 1931. godine, a vrhunac je doživjela 1927. kada je ostvarila **proizvodnju od ukupno oko 700 tona godišnje**.

Zvečevo i Stock: Pecara i tvornica čokolade – prije svih, i to 1921.

Suradnja s Nestléom i raznolikost asortimana

Godine 1934. **Nestlé**, danas najveća prehrambena kompanija na svijetu, nudi Stocku Ugovor o najmu postrojenja za proizvodnju čokolade i bombona na 10 godina. I 1936. Nestlé preuzima tvornicu koja za njih radi punih deset godina, do 1946.

Tvornica je u to doba bila organizirana u **devet odjela** (Čokolada i čokoladni bomboni, Alkoholna pića, Kakao u prahu i kakaovo maslo, Praline i punjena čokolada, Kanditi, Svileni bomboni i karamele, Marmelada i voćni sirupi, Roba od vafila i fini deserti, Zamatanje čaja), a zapošljavala je **350 radnika**.

Svijet upoznaje prvu čokoladu s rižom

Nakon Drugog svjetskog rata je nacionalizirana, da bi u srpnju 1951. godine službeni naziv tvornice bio promijenjen u **Zvečevo**, tvornica čokolade, bombona, proizvodnja žestokih pića i voćnih prerađevina. Ključna razlika kvalitete bila je i **vlastita mljekara** koja je u sastavu tvrtke od 1958. (bivša Slavonka), čime je omogućena proizvodnja čokolade od svježeg mlijeka, a ne mlijeka u prahu.

Vrijedni majstori i entuzijasti, nakon modernizacije, spajaju dotad nespojivo i 1964./64. stvaraju svjetsku inovaciju – **prvu čokoladu na svijetu s rižom**. Radilo se o **ekspandiranoj riži i 90 postotnoj mliječnoj čokoladi**, od mlijeka iz vlastite mljekare.

Mikado – čokolada za careve i bogove

Anegdota kaže da je ime nastalo nakon što je netko uzviknuo da je ovo hrana za careve i bogove, pa je i naziv **Mikado** ukazivao na poslasticu japanskih vladara i bogova.

Od 1966. nastaju novi brendovi poput mliječnih čokolada **Seka i Braco**, jedinstvenih čokolada s porukom **Volim te (prva čokolada s tri punjenja u jednoj tabli)**, **Samo ti...**

Zanimljivost je i da se u priču ponovo vraća Nestlé, s kojim Zvečevo 1970. sklapa ugovor o dugoročnoj poslovnoj suradnji i kreće na jače osvajanje domaćeg i inozemnog tržišta i koji traje do 1995. Sve dalje je druga priča.

#BrendRevolucija br.4

Projekt izrade serijala tekstova [Brend Revolucija](#), autora Darka Bukovića, objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti za 2024. godinu [Ako želite saznati još novosti iz svijeta poduzetništva, biznisa, financija i](#)

[novih tehnologije prijavite se na naš tjedni newsletter!](#)